REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN MLADINO

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00
F: 01 400 53 21
E: gp.mvi@gov.si, gp.mvzi@gov.si
www.mvi.gov.si

Številka: 0070-84/2026
Ljubljana, 19. november 2026
EVA: 2026-3370-0032
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE **gp.gs@gov.si**

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o višjem strokovnem izobraževanju – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 − uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 − ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 − ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 − ZF) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o višjem strokovnem izobraževanju ter ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.

mag. Janja Garvas
GENERALNA SEKRETARKA

Priloga:
- besedilo predloga zakona

Prejmejo:
- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Predlagani zakon se sprejema po nujnem postopku, ker je njegov čimprejšnji sprejem potreben za zagotovitev nemotenega izvajanja vpisnih postopkov, odločanja o pravicah in obveznostih študentov ter organizacije izvajanja študijske dejavnosti v višjem strokovnem izobraževanju, in sicer najkasneje **do 15. januarja 2027**. Zamuda pri uveljavitvi predlaganih rešitev bi lahko povzročila pravno negotovost za kandidate za vpis, študente in višje strokovne šole ter otežila izvajanje zakonsko določenih nalog pristojnih organov. Hkrati je nujno zagotoviti pravočasno prilagoditev postopkov in evidenc novim zakonskim rešitvam pred začetkom naslednjih vpisnih in študijskih postopkov.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Borut Rončević, minister, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino,
- Mojca Škrinjar, državna sekretarka, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino,
- Alenka Helbl, generalna direktorica Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino,
- mag. Katja Dovžak, vodja Sektorja za višje šolstvo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- dr. Borut Rončević, minister, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino,

– Mojca Škrinjar, državna sekretarka, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino,
– Alenka Helbl, generalna direktorica Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino.

5. Kratek povzetek gradiva:

Predlog zakona uvaja več sistemskih, organizacijskih in vsebinskih izboljšav na področju višjega strokovnega izobraževanja z namenom zagotavljanja njegovega dolgoročnega razvoja, večje kakovosti, dostopnosti, internacionalizacije ter boljše prilagojenosti potrebam študentov in trga dela.

Pomembna novost je vzpostavitev pravne podlage za pripravo nacionalne strategije razvoja višjega strokovnega izobraževanja, ki bo določala razvojne cilje, ključne ukrepe in okvir financiranja ter omogočala bolj usklajen in strateško načrtovan razvoj sistema.

Na področju dostopnosti izobraževanja se jasneje ureja vključevanje določenih kategorij državljanov tretjih držav pod enakimi pogoji kot za državljane Republike Slovenije, hkrati pa se omogoča razpis dodatnih vpisnih mest za državljane držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene mednarodne sporazume na področju izobraževanja. S tem se krepita internacionalizacija in mednarodno sodelovanje, ne da bi se zmanjševale možnosti vpisa domačih kandidatov.

Predlog zakona posebno pozornost namenja študentom s posebnimi potrebami. Zagotavljajo se dodatna strokovna pomoč, potrebna oprema in ustrezne prilagoditve študijskega procesa ter ocenjevanja. Krepijo se tudi možnosti za vključevanje kandidatov s posebnimi potrebami v izobraževanje.

Poleg tega se ureja položaj študentov s posebnim statusom, kot so športniki, umetniki in študenti starši, katerim se omogočajo prilagoditve organizacije študija za uspešnejše usklajevanje študijskih obveznosti z njihovimi drugimi dejavnostmi oziroma odgovornostmi.

Pomemben del sprememb je namenjen krepitvi vloge Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije, ki bo še izraziteje povezovala višje strokovne šole ter prispevala k razvoju kakovosti, sodelovanju z gospodarstvom in mednarodnemu povezovanju. Dodatno se ji nalaga razvoj in koordinacija svetovalne dejavnosti, kar bo prispevalo k bolj enotni, kakovostni in dostopni podpori študentom v celotnem sistemu višjega strokovnega izobraževanja.

Na področju vpisa se podrobneje urejajo jezikovni pogoji za tuje kandidate z določitvijo minimalne ravni znanja jezika izvajanja študija in načinov dokazovanja jezikovnih kompetenc. Uvaja se tudi možnost izvedbe intervjujev s kandidati iz držav z višjim migracijskim tveganjem za preverjanje izpolnjevanja vpisnih pogojev in pristnosti njihovega študijskega namena, s čimer se krepi verodostojnost vpisnega sistema.

Zakon med strokovne delavce višjih strokovnih šol vključuje novo delovno mesto korepetitorja, kar omogoča ustrezno kadrovsko podporo predvsem pri izvajanju študijskega programa balet.

S spremembo zakona se zagotavlja tudi jasnejša razmejitev pristojnosti posameznih nadzornih organov, povečuje pravna varnost izvajalcev višjega strokovnega izobraževanja ter preprečuje podvajanje nadzornih postopkov glede istih oziroma vsebinsko podobnih vprašanj. Zaradi obstoja dveh nadzornih mehanizmov na področju višjega strokovnega izobraževanja pogosto prihaja do nejasnosti glede pristojnosti posameznega organa, dodatnih administrativnih obremenitev za višje strokovne šole ter manjše učinkovitosti nadzornega sistema.

Na področju študentskih obveznosti in discipline se jasneje opredeljuje izključitev iz šole kot obvezen ukrep v primerih hujših kršitev ali neizpolnjevanja bistvenih študijskih obveznosti, s čimer se krepita odgovornost študentov ter kakovost izvajanja študijskega procesa.

Predlog vsebuje tudi več redakcijskih popravkov, ki prispevajo k večji jasnosti, preglednosti in nomo-tehnični usklajenosti zakonskega besedila.

Skupno spremembe prispevajo k bolj vključujočemu, kakovostnemu, mednarodno odprtemu in razvojno usmerjenemu sistemu višjega strokovnega izobraževanja.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/**NE**
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/**NE**

c)	administrativne posledice (odprava)	DA/**NE**
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/**NE**
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/**NE**
e)	socialno področje	DA/**NE**
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/**NE**

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	/	/	/	/

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
/	/	/	/	/
/	/	/	/	/
SKUPAJ			**/**	**/**

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
/	/	/	/	/
/	/	/	/	/
SKUPAJ			**/**	**/**

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
/	/	/

/	/	/
/	/	/
SKUPAJ	**/**	**/**

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

Predlog nima finančnih posledic, ki ne bi bile načrtovane v proračunu.

II. Finančne posledice za državni proračun:

Predlog ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet.

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

/

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

/

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

/

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	DA/**NE**

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/**NE**
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/**NE**
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/**NE**

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/**NE**
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na portalu E-demokracija /	**DA**/NE
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	**DA**/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/**NE**

Dr. Borut Rončević
MINISTER

Priloge:

- predlog sklepa vlade
- besedilo predloga zakona

EVA
Številka:
Datum:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 − uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 − ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 − ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 − ZF) je Vlada Republike Slovenije na …. seji dne … sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o višjem strokovnem izobraževanju ter ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.

mag. Janja Garvas
generalna sekretarka

Priloga:
- besedilo predloga zakona

Prejmejo:
- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

PRILOGA 3:

PREDLOG
NUJNI POSTOPEK
EVA 2026-3370-0032

PREDLOG ZAKONA

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VIŠJEM STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1 Ocena stanja

Sistem višjega strokovnega izobraževanja v Republiki Sloveniji predstavlja pomemben del terciarnega izobraževanja, ki je usmerjen v pridobivanje praktičnih strokovnih znanj in hitro vključevanje diplomantov na trg dela. Kljub njegovi pomembni vlogi veljavna zakonska ureditev na posameznih področjih ne zagotavlja vseh pogojev za dolgoročno načrtovan razvoj sistema, enotno podporo študentom, učinkovito internacionalizacijo ter ustrezno prilagajanje sodobnim družbenim in gospodarskim potrebam.

Obstoječa zakonodaja ne določa celovitega strateškega okvira za razvoj višjega strokovnega izobraževanja, zaradi česar ni zagotovljeno sistematično načrtovanje razvojnih ciljev, prioritet, ukrepov in finančnih podlag za nadaljnji razvoj področja. Prav tako je na ravni sistema zaznana potreba po še tesnejšem povezovanju višjih strokovnih šol ter učinkovitejšem usklajevanju njihovih razvojnih aktivnosti.

Posebni izzivi se pojavljajo tudi pri vključevanju študentov s posebnimi potrebami, saj veljavna ureditev ne opredeljuje dovolj natančno vseh oblik strokovne podpore, prilagoditev študijskega procesa in zagotavljanja ustreznih pogojev za njihovo uspešno vključevanje v izobraževanje. Podobno so omejeno urejene tudi pravice študentov s posebnim statusom, kot so športniki, umetniki in študenti starši, ki zaradi svojih posebnih okoliščin potrebujejo prilagojene oblike izvajanja študija.

Nadalje se v praksi pojavljajo potrebe po bolj enotni in sistemski organizaciji svetovalne dejavnosti za študente ter po krepitvi koordinativne in razvojne vloge Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije. Na področju vpisa tujih kandidatov pa veljavna ureditev ne določa dovolj jasno jezikovnih pogojev in načinov preverjanja njihovega izpolnjevanja, prav tako ne vsebuje ustreznih mehanizmov za preverjanje pristnosti študijskih namenov v primerih povečanih migracijskih tveganj.

Izvajanje posameznih študijskih programov kaže tudi potrebo po dopolnitvi kadrovske strukture strokovnih delavcev z novimi profili, ki omogočajo kakovostno izvajanje nekaterih specializiranih programov.

Poleg tega se v praksi pojavljajo vprašanja glede ustreznosti in jasnosti ureditve disciplinske odgovornosti študentov ter posledic hujših kršitev njihovih obveznosti.

NAKVIS kot specializirana in neodvisna nacionalna institucija že izvaja postopke zunanjega zagotavljanja kakovosti, evalvacije, akreditacije in spremljanja izpolnjevanja pogojev za izvajanje višješolskega izobraževanja ter delovanja višješolskih izobraževalnih zavodov kot dela terciarnega izobraževanja. Ker višje strokovno izobraževanje predstavlja del terciarnega

izobraževanja, je smiselno, da se nadzor nad zakonitostjo in kakovostjo izvajanja višješolske dejavnosti v celoti osredotoči na en strokovni organ, ki razpolaga z ustreznimi pristojnostmi, strokovnim znanjem in vzpostavljenimi mehanizmi zagotavljanja kakovosti.
Dosedanje izvajanje zakona je pokazalo tudi potrebo po določenih redakcijskih in nomo-tehničnih izboljšavah zakonskega besedila zaradi večje pravne jasnosti, preglednosti in enotne uporabe posameznih določb.

1.2 Razlogi za sprejetje predloga zakona

Temeljni razlog za sprejem zakona je zagotovitev nadaljnjega razvoja, kakovosti in konkurenčnosti sistema višjega strokovnega izobraževanja ter njegova večja usklajenost s potrebami gospodarstva, družbe in študentov.
S sprejemom zakona se vzpostavlja pravna podlaga za pripravo nacionalne strategije razvoja višjega strokovnega izobraževanja, ki bo omogočila dolgoročno načrtovanje razvoja sistema, jasnejšo opredelitev razvojnih ciljev ter učinkovitejše usmerjanje finančnih in organizacijskih virov.
Pomemben razlog za sprejem zakona je tudi zagotavljanje enakih možnosti za študij študentom s posebnimi potrebami. Predlagane rešitve omogočajo ustreznejšo strokovno pomoč, prilagoditve študijskega procesa in zagotavljanje pogojev za uspešno vključevanje teh študentov v izobraževalni proces. Hkrati zakon izboljšuje položaj študentov s posebnim statusom in omogoča učinkovitejše usklajevanje študijskih obveznosti z njihovimi drugimi dejavnostmi in življenjskimi okoliščinami.
Dodatni razlog za sprejem zakona je krepitev sistemske vloge Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije, ki bo prispevala k tesnejšemu sodelovanju med šolami, razvoju kakovosti, povezovanju z delodajalci ter učinkovitejšemu mednarodnemu sodelovanju. Prenos nalog s področja razvoja in koordinacije svetovalne dejavnosti bo pripomogel k večji enotnosti in kakovosti podpore študentom.
Na področju vpisa tujih kandidatov zakon uvaja jasnejše standarde glede znanja jezika izvajanja študija ter dodatne mehanizme preverjanja izpolnjevanja pogojev za vpis in pristnosti študijskega namena. Predlagane rešitve povečujejo transparentnost, verodostojnost in integriteto vpisnega sistema.
Z vključitvijo delovnega mesta korepetitorja med strokovne delavce višjih strokovnih šol se zagotavljajo ustrezni kadrovski pogoji za kakovostno izvajanje študijskih programov, pri katerih je takšna strokovna podpora nujna.
Predlagane spremembe na področju disciplinske odgovornosti prispevajo k večji pravni jasnosti, doslednejšemu izvajanju študijskih obveznosti ter zagotavljanju kakovostnega in varnega študijskega okolja.
S predlogom zakona se poenostavlja tudi sistem nadzora, zagotavlja večja preglednost pristojnosti državnih organov ter zmanjšuje administrativna bremena za izvajalce višjega strokovnega izobraževanja. Hkrati sprememba ne zmanjšuje ravni nadzora nad zakonitim in kakovostnim izvajanjem višjega strokovnega izobraževanja, saj se nadzorne naloge ohranjajo v okviru pristojnega in za to področje specializiranega organa.
Sprejem zakona je potreben tudi zaradi odprave zaznanih nejasnosti v veljavnem zakonu ter zaradi zagotavljanja večje nomo-tehnične usklajenosti, preglednosti in pravne varnosti pri njegovi uporabi.
Skupno predlagane rešitve prispevajo k oblikovanju sodobnega, vključujočega, kakovostnega in razvojno naravnanega sistema višjega strokovnega izobraževanja, ki bo bolje odgovarjal na potrebe študentov, delodajalcev in širšega družbenega okolja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji zakona

Cilji sprememb in dopolnitev Zakona o višjem strokovnem izobraževanju so predvsem:

1. **Zagotoviti dolgoročen in strateško usmerjen razvoj sistema višjega strokovnega izobraževanja** z uvedbo pravne podlage za pripravo nacionalne strategije razvoja, ki bo določala razvojne cilje, ukrepe in okvir financiranja.
2. **Povečati kakovost višjega strokovnega izobraževanja** z izboljšanjem sistemskih rešitev, krepitvijo odgovornosti študentov, razvojem svetovalne dejavnosti ter večjo vlogo Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije pri zagotavljanju kakovosti.
3. **Izboljšati dostopnost in pogoje izobraževanja** za študente s posebnimi potrebami in za študente s posebnim statusom, ki so športniki, umetniki in študenti, ki so starši, z omogočanjem prilagojenega izvajanja študija.
4. **Okrepiti povezanost višjih strokovnih šol, gospodarstva in mednarodnega okolja** prek okrepljene vloge Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije.
5. **Povečati verodostojnost in transparentnost vpisnega sistema** z določitvijo jasnih jezikovnih pogojev za tuje kandidate ter z možnostjo dodatnega preverjanja študijskega namena kandidatov iz držav z višjim migracijskim tveganjem.
6. **Zagotoviti ustreznejšo kadrovsko podporo izvajanju študijskih programov** z uvedbo novega delovnega mesta korepetitorja.
7. **Predlog zakona prispeva k učinkovitejšemu, preglednejšemu in bolj usklajenemu** sistemu zagotavljanja kakovosti ter nadzora na področju višjega strokovnega izobraževanja.
8. **Krepiti odgovornost študentov in učinkovitost študijskega procesa** z jasnejšo ureditvijo disciplinskih ukrepov in pogojev za izključitev iz šole.
9. **Izboljšati jasnost, preglednost in pravno-tehnično usklajenost zakona** z redakcijskimi in nomo-tehničnimi popravki.

Skupni cilj predlaganih sprememb je oblikovati bolj kakovosten, dostopen, vključujoč, mednarodno odprt in razvojno naravnan sistem višjega strokovnega izobraževanja, ki bo učinkoviteje odgovarjal na potrebe študentov, gospodarstva in družbe.

2.2 Načela zakona

Temeljna načela predloga zakona ostajajo enaka, in sicer so upoštevana ta načela:

- ustavnosti in zakonitosti,
- transparentnosti,
- ekonomičnosti in smotrnosti,
- optimizacije poslovanja,
- enakosti.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona uvaja rešitve, ki so usmerjene v krepitev kakovosti, dostopnosti, internacionalizacije in razvojne naravnanosti sistema višjega strokovnega izobraževanja.

1. Strateški razvoj sistema višjega strokovnega izobraževanja

- vzpostavlja se pravna podlaga za pripravo nacionalne strategije razvoja višjega strokovnega izobraževanja;
- določajo se izhodišča za opredelitev razvojnih ciljev, ukrepov in financiranja sistema;
- omogoča se dolgoročno, usklajeno in celovito načrtovanje razvoja višjega strokovnega izobraževanja.

2. Ureditev internacionalizacije

- urejajo se jezikovni pogoji za vpis tujih kandidatov ter načini dokazovanja njihovega znanja jezika.

3. Krepitev podpore študentom s posebnimi potrebami

- izboljšujejo se pogoji za vključevanje kandidatov s posebnimi potrebami v višje strokovno izobraževanje.

4. Ureditev položaja študentov s posebnim statusom

- podrobneje se urejajo pravice študentov s posebnim statusom (športniki, umetniki in študenti starši);
- omogočajo se prilagoditve organizacije študija zaradi lažjega usklajevanja študijskih obveznosti z drugimi dejavnostmi oziroma družinskimi obveznostmi.

5. Krepitev vloge Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije

- krepi se njena vloga pri povezovanju višjih strokovnih šol;
- povečuje se njen prispevek k razvoju kakovosti, sodelovanju z gospodarstvom in mednarodnemu povezovanju;
- skupnosti se nalaga razvoj in koordinacija svetovalne dejavnosti za študente.

6. Zagotavljanje verodostojnosti vpisnega postopka

- uvaja se možnost izvedbe neposrednih intervjujev s kandidati iz držav z višjim migracijskim tveganjem;
- omogoča se preverjanje izpolnjevanja vpisnih pogojev in pristnosti študijskega namena kandidatov.

7. Krepitev kadrovskih pogojev za izvajanje študijskih programov

- med strokovne delavce višjih strokovnih šol se vključuje novo delovno mesto korepetitorja;
- zagotavlja se ustreznejša strokovna podpora pri izvajanju posameznih študijskih programov, zlasti programa balet.

8. Krepitev odgovornosti študentov in kakovosti študijskega procesa

- jasneje se opredeljuje izključitev iz šole kot obvezen ukrep v primerih hujših kršitev ali neizpolnjevanja bistvenih študijskih obveznosti;
- zagotavlja se večja pravna jasnost pri disciplinskih postopkih.

9. Odpravljanje pristojnosti šolske inšpekcije na področju nadzora izvajanja višjega strokovnega izobraževanja, saj se nadzorne pristojnosti šolske inšpekcije in Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) v praksi prekrivajo.

10. Izboljšanje preglednosti in jasnosti zakonskega besedila

- izvedejo se redakcijski in nomo-tehnični popravki.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti finančnih sredstev v sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Primeri izbranih držav:

NIZOZEMSKA (Associate degree – Ad)

Nizozemska kot ena najuspešnejših evropskih držav na področju strokovno usmerjenega terciarnega izobraževanja že vrsto let sistemsko uresničuje cilje, ki jih zasleduje tudi predlagana

novela zakona. Med njimi so močno povezovanje izobraževanja z gospodarstvom, nacionalno usklajevanje razvoja sektorja prek združenja visokošolskih institucij, visoki standardi zagotavljanja kakovosti, posebna skrb za študente s posebnimi potrebami ter strogo urejeni pogoji za vpis mednarodnih študentov. Predlagane rešitve tako sledijo uveljavljenim evropskim praksam in prispevajo k nadaljnjemu razvoju, kakovosti in mednarodni primerljivosti slovenskega sistema višjega strokovnega izobraževanja.

Nizozemska ima na področju višjega strokovnega izobraževanja (HBO - *hoger beroepsonderwijs*, ki je najbolj primerljivo slovenskemu višjemu strokovnemu izobraževanju in deloma strokovnim visokošolskim programom) precej podobno urejene številne cilje, ki jih zasleduje predlagana novela zakona.

Strateški razvoj sistema in povezanost z gospodarstvom

Nizozemska nima posebnega zakona, ki bi predpisoval nacionalno strategijo razvoja HBO, vendar država razvoj sistema usmerja prek večletnih nacionalnih politik, dogovorov med ministrstvom in visokošolskimi institucijami ter sistema financiranja. Sistem HBO je izrazito usmerjen v potrebe trga dela in regionalnega razvoja. Delodajalci aktivno sodelujejo pri oblikovanju programov, praktično usposabljanje pa je obvezna sestavina večine študijev.

Poudarek je na:

- zaposljivosti diplomantov,
- sodelovanju z gospodarstvom,
- aplikativnem raziskovanju,
- regionalnem razvoju in inovacijah.

To je vsebinsko zelo podobno ciljem iz predloga zakona, da se sistem bolj poveže s potrebami gospodarstva in družbe.

Kakovost in razvoj sistema

Nizozemska ima enega najstrožjih sistemov zagotavljanja kakovosti v Evropi. Za kakovost programov skrbita:

- **NVAO** (*Netherlands-Flemish Accreditation Organisation*), ki akreditira programe;
- nacionalni sistem institucionalnih presoj kakovosti;
- notranji sistemi zagotavljanja kakovosti na posameznih visokošolskih ustanovah.

Akreditacija je pogoj za:

- podeljevanje diplom,
- državno financiranje,
- pravico študentov do državne študijske podpore.

Slovenska zamisel o nacionalni strategiji razvoja bi bila zato v primerjavi z Nizozemsko predvsem dodatno orodje razvojnega načrtovanja.

Študenti s posebnimi potrebami

To področje je na Nizozemskem zelo razvito.

Institucije morajo na podlagi Zakona o enaki obravnavi invalidov in kronično bolnih oseb zagotavljati razumne prilagoditve za študente s posebnimi potrebami, razen če bi to pomenilo nesorazmerno breme za institucijo.

Primeri prilagoditev:

- podaljšan čas izpitov,
- prilagojeni načini preverjanja znanja,
- tehnični pripomočki,
- individualno svetovanje,
- prilagoditve prostorov in dostopnosti.

Študenti s posebnim statusom

Nizozemski sistem ne pozna povsem enake kategorije »študenta s posebnim statusom«, kot jo poznamo v Sloveniji, vendar imajo:

- vrhunski športniki,
- študenti s kroničnimi boleznimi,
- študenti s posebnimi družinskimi okoliščinami,
- študenti z invalidnostmi,

pravico do različnih prilagoditev študija, svetovanja in v določenih primerih tudi finančnih nadomestil zaradi podaljšanja študija.

Krepitev skupnosti višjih šol

Nizozemska že dolgo pozna močno nacionalno združenje visokošolskih strokovnih institucij **Vereniging Hogescholen**, ki združuje vse javno financirane univerze uporabnih znanosti (hogescholen).

Njegove naloge vključujejo:

- zastopanje interesov celotnega sektorja,
- sodelovanje z vlado,
- sodelovanje z delodajalci,
- razvoj kakovosti,
- mednarodno sodelovanje,
- pripravo skupnih stališč in politik.

To je verjetno najbližji primer slovenski zamisli o krepitvi vloge Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije.

Vpis tujih kandidatov in preverjanje jezika

Nizozemska ima zelo strogo urejen sistem.

Tuji kandidati morajo:

- dokazati ustrezno predhodno izobrazbo,
- dokazati znanje jezika izvajanja študija,
- predložiti preverljive listine,
- pri kandidatih iz tretjih držav izkazati dejanski študijski namen za pridobitev dovoljenja za prebivanje.

Pri študiju v angleščini se običajno zahtevajo:

- IELTS,
- TOEFL,
- Cambridge certifikati,
- drugi mednarodno priznani jezikovni preizkusi.

Poseben pomen ima tudi nacionalni **Kodeks ravnanja za mednarodne študente**, ki določa standarde za sprejem tujcev ter nadzor nad spoštovanjem teh pravil.

Korepetitorji in strokovna podpora

Na Nizozemskem zakonodaja praviloma ne določa posebej posameznih strokovnih delovnih mest (kot je korepetitor), temveč institucijam omogoča, da same organizirajo potrebno strokovno podporo za izvajanje programov.

Predvsem umetniške visokošolske ustanove zaposlujejo:

- korepetitorje,
- umetniške mentorje,
- strokovne sodelavce,
- tehnične asistente,

v okviru svoje kadrovske avtonomije. To področje je torej manj zakonsko normirano kot v Sloveniji.

Disciplinska odgovornost študentov
Nizozemske visokošolske ustanove imajo v skladu z zakonodajo in internimi pravili urejene disciplinske postopke.
Najpogosteje so sankcionirani:

- goljufije pri izpitih,
- plagiatorstvo,
- kršitve akademske integritete,
- neprimerno vedenje ali ogrožanje varnosti.

Podrobna pravila so običajno določena v:

- študijskih in izpitnih pravilnikih (*Teaching and Examination Regulations - OER*),
- kodeksih ravnanja posameznih institucij.

To ustreza cilju večje pravne jasnosti in zagotavljanja kakovostnega študijskega okolja.

Nadzor
Na Nizozemskem je za zunanje zagotavljanje kakovosti in akreditacijo visokošolskih institucij ter programov pristojna Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders (NVAO). NVAO izvaja akreditacijske postopke, institucionalne presoje in preverja sisteme notranjega zagotavljanja kakovosti.

Hkrati deluje tudi Inspectorate of Education, vendar ta ne opravlja vsebinskega nadzora kakovosti študijskih programov, temveč nadzira spoštovanje zakonodaje, finančno poslovanje, zakonitost delovanja institucij ter delovanje celotnega sistema visokega šolstva. Kakovost študijskih programov in institucionalnih sistemov kakovosti je v pristojnosti NVAO.

ŠVEDSKA (Higher Vocational Education/Yrkeshögskolan, HVE/YH)

Švedska je na področju višjega poklicnega oziroma strokovno usmerjenega terciarnega izobraževanja (*Yrkeshögskolan* - Higher Vocational Education, HVE) v številnih pogledih celo eden najbolj primerljivih evropskih primerov za cilje, ki jih zasleduje predlagana novela zakona.

Strateški razvoj sistema in povezanost z gospodarstvom
Švedski sistem višjega poklicnega izobraževanja vodi nacionalna agencija Myndigheten för yrkeshögskolan (Swedish National Agency for Higher Vocational Education), katere temeljna naloga je zagotavljati, da izobraževalni programi odgovarjajo potrebam trga dela. Agencija analizira potrebe gospodarstva, odloča o financiranju programov, izvaja nadzor in spodbuja razvoj kakovosti.
Posebnost švedskega sistema je, da se program lahko izvaja le, če obstaja izkazana potreba delodajalcev. Delodajalci neposredno sodelujejo pri načrtovanju in izvedbi programov ter so zastopani v upravljavskih telesih programov.

Dolgoročno načrtovanje razvoja sistema
Švedska sicer nima posebne nacionalne strategije razvoja HVE v smislu enotnega strateškega dokumenta, vendar sistemsko načrtovanje izvaja prek državne agencije, ki:

- analizira potrebe trga dela,
- določa prednostna razvojna področja,
- odloča o odobritvi programov,
- financira programe,
- spremlja zaposljivost diplomantov,
- izvaja evalvacije kakovosti.

Zagotavljanje kakovosti

Kakovost je v Švedski močno povezana s potrebami trga dela.

Nacionalna agencija:

- odobrava programe,
- izvaja inšpekcijske nadzore,
- izvaja preglede kakovosti,
- zbira statistične podatke,
- spodbuja razvoj kakovosti izvajalcev.

Pomemben element kakovosti je tudi obvezno praktično usposabljanje (*LIA - Learning in a Work Environment*), ki je vključeno v večino programov.

Študenti s posebnimi potrebami

To področje je na Švedskem zelo razvito.

Visokošolske ustanove so dolžne upoštevati potrebe študentov z invalidnostmi ali drugimi dolgoročnimi omejitvami in zagotavljati ustrezno podporo. Del državnega financiranja je namenjen prav za podporo tem študentom.

Na vsaki ustanovi deluje koordinator za študente s posebnimi potrebami, ki pripravlja individualne prilagoditve.

Med najpogostejšimi prilagoditvami so:

- podaljšan čas pri izpitih,
- opravljanje izpitov v prilagojenih prostorih,
- pomoč pri zapisovanju,
- mentorstvo in svetovanje,
- tolmačenje za gluhe in naglušne,
- uporaba tehničnih pripomočkov.

To je neposredno primerljivo s predlaganimi slovenskimi rešitvami za študente s posebnimi potrebami.

Študenti s posebnim statusom

Čeprav švedska zakonodaja ne uporablja povsem enakega pojma kot slovenska ureditev »posebnega statusa«, imajo študenti z različnimi posebnimi okoliščinami pravico do individualnih prilagoditev študija.

Sistem temelji predvsem na individualni obravnavi potreb posameznika in ne na vnaprej določenih kategorijah statusov.

Vloga skupnosti oziroma nacionalnega povezovanja izvajalcev

Na Švedskem pomembno koordinacijsko vlogo opravlja prav nacionalna agencija Myndigheten för yrkeshögskolan, ki skrbi za:

- razvoj sistema,
- enotne standarde kakovosti,
- svetovanje izvajalcem,
- usklajevanje s potrebami trga dela,
- mednarodno primerljivost kvalifikacij.

Čeprav ne obstaja povsem enakovredna organizacija slovenski Skupnosti višjih strokovnih šol, je sistemsko povezovanje sektorja dejansko še izrazitejše zaradi centralne vloge državne agencije.

Vpis tujih kandidatov in preverjanje znanja jezika

Švedske ustanove določajo zahteve glede jezikovnega znanja za posamezne programe, kandidati pa morajo izkazati ustrezno znanje jezika izvajanja študija (švedščine ali angleščine) in ustrezno predhodno izobrazbo.

Pri študentih iz tretjih držav so dodatno pomembni pogoji za pridobitev dovoljenja za prebivanje, pri čemer organi preverjajo dejanski študijski namen in uspešno napredovanje med študijem.

Korepetitorji in druga strokovna podpora

Švedska zakonodaja praviloma ne določa posameznih strokovnih delovnih mest tako podrobno, kot je predvideno v Sloveniji za korepetitorje.

Izvajalci imajo precejšnjo organizacijsko avtonomijo pri zagotavljanju strokovne podpore in zaposlovanju kadrov, potrebnih za kakovostno izvedbo programov.

Disciplinska odgovornost in varno študijsko okolje

Švedski sistem velik poudarek namenja enaki obravnavi, preprečevanju diskriminacije in zagotavljanju varnega študijskega okolja. Visokošolske ustanove imajo vzpostavljene postopke za obravnavo kršitev, neprimernega vedenja, goljufij in drugih disciplinskih vprašanj.

Prav tako zakonodaja prepoveduje diskriminacijo in nalaga ustanovam aktivno ukrepanje za zagotavljanje enakih možnosti vseh študentov.

Švedska, ki velja za enega najbolj razvitih evropskih sistemov višjega poklicnega izobraževanja, temelji na tesni povezanosti izobraževanja s potrebami trga dela, sistematičnem zagotavljanju kakovosti ter močni institucionalni podpori študentom. Nacionalna agencija za višje poklicno izobraževanje usmerja razvoj sistema, izvaja nadzor kakovosti in zagotavlja usklajenost programov s potrebami delodajalcev. Posebna pozornost je namenjena vključevanju študentov s posebnimi potrebami, individualizaciji študijskih poti ter zagotavljanju enakih možnosti.

Predlagane rešitve v zakonu zato sledijo primerljivim evropskim praksam, ki prispevajo k večji kakovosti, konkurenčnosti in družbeni relevantnosti sistema višjega strokovnega izobraževanja.

Nadzor

Na Švedskem je osrednji organ Swedish Higher Education Authority (UKÄ). UKÄ združuje naloge zagotavljanja kakovosti, podeljevanja pravic za izvajanje študijskih programov in pravni nadzor nad visokošolskimi institucijami.

Nacionalni sistem zagotavljanja kakovosti vključuje:

- presoje sistemov kakovosti institucij,
- evalvacije študijskih programov,
- presoje za pridobitev pravice podeljevanja diplom,
- tematske evalvacije.

Poleg tega UKÄ opravlja tudi nadzor nad zakonitim delovanjem visokošolskih zavodov. Za visoko šolstvo oziroma višje šolstvo tako ne obstaja ločena šolska inšpekcija z vsebinskimi nadzornimi pooblastili.

HRVAŠKA (stručni kratki studij)

Hrvaška je za Slovenijo posebej zanimiva primerjava, ker ima poleg univerzitetnega sistema tudi razvito **strokovno visokošolsko izobraževanje** (*veleučilišta* in *visoke škole*), ki je po svoji usmerjenosti najbližje slovenskemu višjemu strokovnemu izobraževanju.

Hrvaška ureja področje visokega in strokovnega visokega izobraževanja predvsem prek Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti ter nacionalnih razvojnih dokumentov. Pomemben poudarek je namenjen povezovanju študijskih programov s potrebami trga dela in Hrvaškim kvalifikacijskim okvirom (HKO).

Pri akreditaciji novih študijskih programov se upošteva tudi mnenje hrvaške službe za zaposlovanje glede potreb trga dela, kar krepi zaposlitveno relevantnost programov.

Zagotavljanje kakovosti

Hrvaška je leta 2022 sprejela nov Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti, ki je vzpostavil sodobnejši sistem notranjega in zunanjega zagotavljanja kakovosti.

Ključno vlogo ima Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), ki izvaja:

- začetne akreditacije,

- ponovne akreditacije,
- tematske evalvacije,
- presoje notranjih sistemov kakovosti.

Sistem kakovosti temelji na enotnih standardih za javne in zasebne visokošolske zavode.

Študenti s posebnimi potrebami

Hrvaška visokošolska zakonodaja temelji na načelu enake dostopnosti visokega šolstva. Večina visokošolskih zavodov ima vzpostavljene podporne službe za študente z invalidnostmi in drugimi posebnimi potrebami.

Najpogostejše prilagoditve vključujejo:

- podaljšan čas opravljanja izpitov,
- prilagojene oblike preverjanja znanja,
- dostopne učne materiale,
- strokovno in psihološko svetovanje.

To je vsebinsko primerljivo s predlaganimi slovenskimi rešitvami.

Študenti s posebnim statusom

Hrvaška zakonodaja ne pozna povsem enakega instituta »študenta s posebnim statusom«, kot ga predvideva slovenska ureditev. Posamezne visokošolske ustanove pa omogočajo posebne prilagoditve za:

- športnike,
- študente invalide,
- študente s kroničnimi boleznimi,
- študente v posebnih socialnih okoliščinah.

Pravice so praviloma urejene v statutih in notranjih aktih posameznih ustanov.

Sistemska povezanost izvajalcev

Hrvaška nima primerljive zakonsko določene skupnosti, kot je slovenska Skupnost višjih strokovnih šol Slovenije.

Določeno koordinacijsko in razvojno vlogo opravljajo:

- Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO),
- rektorski zbor,
- konference visokih šol in veleučilišč,
- pristojno ministrstvo.

Vpis tujih kandidatov

Hrvaška zahteva:

- priznanje tujih izobraževalnih listin,
- dokazila o izpolnjevanju vpisnih pogojev,
- dokazila o znanju jezika izvajanja študija, kadar je to potrebno.

Za tuje študente obstajajo tudi postopki preverjanja dokumentacije in pogojev za prebivanje. Informacije so centralno dostopne preko portala »Study in Croatia«.

Strokovna podpora pri izvajanju študija

Hrvaška zakonodaja posebej ne opredeljuje delovnega mesta korepetitorja kot sistemiziranega strokovnega delavca. Visokošolske ustanove samostojno zagotavljajo kadrovsko podporo glede na potrebe posameznih programov, zlasti na umetniških področjih.

V tem delu je slovenska ureditev podrobnejša.

Disciplinska odgovornost

Disciplinska odgovornost študentov je urejena prek statutov in pravilnikov visokošolskih ustanov. Najpogostejše kršitve vključujejo:

- plagiatorstvo,
- goljufije pri izpitih,
- kršitve akademske integritete,
- hujše kršitve reda in obveznosti študentov.

Namen disciplinskih postopkov je zagotavljanje kakovostnega, varnega in predvidljivega študijskega okolja.

Hrvaška je z reformo sistema zagotavljanja kakovosti okrepila vlogo nacionalne agencije za akreditacijo in evalvacijo, uvedla dodatne mehanizme preverjanja ustreznosti novih študijskih programov glede na potrebe gospodarstva ter zagotovila enotnejše standarde kakovosti za vse izvajalce.

Nadzor
Na Hrvaškem je za zunanje vrednotenje kakovosti pristojna Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO/ASHE), ki deluje kot neodvisna javna agencija.
Zakon o zagotavljanju kakovosti v znanosti in visokem izobraževanju iz leta 2022 je ASHE podelil popolno samostojnost pri izvajanju zunanjih evalvacij in izdajanju dovoljenj za izvajanje študijskih programov. Agencija izvaja:

- začetne akreditacije,
- reakreditacije,
- presoje sistemov kakovosti,
- tematske evalvacije.

ASHE je edini nacionalni organ za zunanje zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu.

ITALIJA (akademije ITS)

Italija je zaradi svoje velikosti in raznolikosti sistema nekoliko manj neposredno primerljiva s slovenskim višjim strokovnim izobraževanjem, vendar na področju strokovno usmerjenega terciarnega izobraževanja pomembno vlogo opravljajo višji tehnični in strokovni programi (ITS Academy), univerze ter sistem AFAM (visoko izobraževanje na področju umetnosti, glasbe in plesa).

Strateški razvoj sistema in povezanost z gospodarstvom
V zadnjih letih Italija posebno pozornost namenja razvoju strokovno usmerjenega terciarnega izobraževanja, predvsem prek sistema ITS Academy, katerega temeljni namen je zagotavljanje kadrov za gospodarski razvoj in odpravljanje vrzeli na trgu dela. Razvoj programov je tesno povezan s potrebami podjetij in regionalnega gospodarstva.

Podobno kot predlagana slovenska ureditev tudi italijanski sistem poudarja:

- zaposljivost diplomantov,
- sodelovanje z delodajalci,
- razvoj strokovnih kompetenc,
- povezovanje izobraževanja z regionalnimi in nacionalnimi razvojnimi potrebami.

Dolgoročno načrtovanje razvoja sistema
Italija razvoj visokega šolstva usmerja prek Ministry of University and Research (MUR), nacionalnih razvojnih dokumentov ter sistema načrtovanja razvoja posameznih ustanov. Pomemben del razvojnega upravljanja predstavljajo tudi mehanizmi kakovosti in evalvacije.

Čeprav ni neposredno primerljive nacionalne strategije za strokovno izobraževanje, kot jo predvideva slovenska novela, država razvoj sistema usmerja prek nacionalnih politik, financiranja in akreditacijskih postopkov.

Zagotavljanje kakovosti
Italija ima enega bolj razvitih sistemov zagotavljanja kakovosti v Evropi.
Ključno vlogo opravlja ANVUR (National Agency for the Evaluation of Universities and Research Institutes), ki skrbi za:

- akreditacijo institucij in programov,
- zunanjo evalvacijo,
- spremljanje kakovosti,
- razvoj notranjih sistemov kakovosti.

Sistem kakovosti temelji na evropskih standardih ESG in vključuje:

- začetno akreditacijo,

- periodično akreditacijo,
- samoevalvacijo ustanov,
- zunanje presoje kakovosti.
-

To je vsebinsko zelo primerljivo s ciljem slovenske novele glede razvoja kakovosti, konkurenčnosti in mednarodne primerljivosti sistema.

Študenti s posebnimi potrebami
Italijanska zakonodaja zagotavlja enak dostop do terciarnega izobraževanja študentom z invalidnostmi oziroma posebnimi potrebami. Visokošolske ustanove imajo praviloma posebne službe za podporo in koordinacijo pomoči.

Najpogostejše prilagoditve vključujejo:
- podaljšan čas za opravljanje izpitov,
- prilagojene učne materiale,
- uporabo podpornih tehnologij,
- individualno svetovanje,
- pomoč pri vključevanju v študijski proces.
-

Takšen pristop je primerljiv s cilji slovenske novele glede krepitve podpornih mehanizmov za študente s posebnimi potrebami.

Študenti s posebnim statusom
Posamezne italijanske ustanove omogočajo posebne študijske prilagoditve za:
- vrhunske športnike,
- študente s posebnimi družinskimi okoliščinami,
- študente s kroničnimi boleznimi,
- zaposlene študente.

Pravice so pogosto urejene na institucionalni ravni, kar ustanovam omogoča določeno stopnjo fleksibilnosti.

Sistemsko povezovanje in razvojna vloga reprezentativnih teles
V Italiji ne obstaja neposreden ekvivalent slovenski Skupnosti višjih strokovnih šol. Pomembno koordinacijsko vlogo imajo:
- Ministry of University and Research (MUR),
- ANVUR,
- konference rektorjev,
- različna nacionalna strokovna združenja.

Razvoj sistema tako temelji predvsem na sodelovanju med državo, kakovostnimi agencijami in izobraževalnimi ustanovami.

Vpis tujih kandidatov in preverjanje znanja jezika
Italija za vpis tujih študentov določa:
- preverjanje predhodne izobrazbe,
- priznavanje tujih kvalifikacij,
- izpolnjevanje posebnih vpisnih pogojev,
- dokazovanje znanja jezika izvajanja študija, kadar je to zahtevano.

Posebni nacionalni portali in postopki omogočajo centralizirano obravnavo mednarodnih kandidatov ter preverjanje verodostojnosti dokumentacije.

Strokovna podpora pri izvajanju študija
Italijanska zakonodaja praviloma ne določa posebej delovnega mesta korepetitorja kot sistemskega strokovnega delavca. Posebno na področjih umetnosti, glasbe in plesa pa institucije zagotavljajo različne oblike strokovne podpore, vključno s korepetitorji, mentorji in drugimi strokovnimi sodelavci.
V tem pogledu je predlagana slovenska ureditev natančnejša.

Disciplinska odgovornost in pravna varnost
Disciplinska odgovornost študentov je v Italiji urejena prek statutov in internih pravil posameznih ustanov.
Predmet disciplinskih postopkov so predvsem:

- goljufije pri izpitih,
- plagiatorstvo,
- kršitve akademske integritete,
- hujše kršitve pravil študijskega procesa.

Nadzor
V Italiji je za kakovost visokošolskega sistema pristojna Agenzia Nazionale di Valutazione del Sistema Universitario e della Ricerca (ANVUR). ANVUR je nacionalna agencija za vrednotenje visokošolskega in raziskovalnega sistema.
Italijanski sistem kakovosti (AVA - Self-assessment, Periodic Evaluation and Accreditation) temelji na:

- samoevalvaciji institucij,
- periodičnih zunanjih evalvacijah,
- institucionalni akreditaciji,
- akreditaciji študijskih programov.

ANVUR določa merila za akreditacijo in izvaja zunanje presoje kakovosti univerz ter študijskih programov.
Zagotavljanje kakovosti in zunanje vrednotenje izvaja specializirana nacionalna agencija, sistem pa ne temelji na šolskem inšpekcijskem nadzoru.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:
S predlaganim zakonom se poenostavlja sistem nadzora, zagotavlja večja preglednost pristojnosti državnih organov ter zmanjšuje administrativna bremena za izvajalce višjega strokovnega izobraževanja.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:
Sprejetje zakona ne vpliva na obveznost strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:
Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:
Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:
Predlog zakona nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:
Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:
Predlog zakona nima posledic za druga področja.

Izvajanje sprejetega predpisa:

Ministrstvo bo po sprejetju predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o višjem strokovnem izobraževanju obvestilo vse vzgojno-izobraževalne zavode in njihove odgovorne osebe s ciljem, da uveljavijo določbe sprejetega zakona v rokih, kakor jih navajajo določbe zakona. S sprejetim zakonom bo ministrstvo seznanilo tudi druge ciljne skupine oziroma vse ključne deležnike s področja izobraževanja ter širšo oziroma splošno javnost (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:
Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:
/

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- **dr. Borut Rončević**, minister, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino,
- **Mojca Škrinjar**, državna sekretarka, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino,
- **Alenka Helbl**, generalna direktorica Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino.

II. BESEDILO ČLENOV:

1. člen

V Zakonu o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/04, 100/13, 54/22 - ZUPŠ-1, 95/23 - ZIUOPZP, 102/23 in 14/26) se za 2. členom doda nov 2.a člen, ki se glasi:

»2.a člen

(nacionalna strategija razvoja višjega strokovnega izobraževanja)

(1) Razvoj višjega strokovnega izobraževanja v Republiki Sloveniji se načrtuje z nacionalno strategijo razvoja višjega strokovnega izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: strategija), ki določa:

- razvojne usmeritve in cilje,
- ukrepe za razvoj višjega strokovnega izobraževanja,
- okvirni obseg javnih sredstev za izvedbo ukrepov.

(2) Strategijo sprejme Vlada Republike Slovenije, praviloma za obdobje desetih let. Predlog strategije pripravi ministrstvo, pristojno za višje šole. K predlogu strategije ministrstvo pridobi mnenje pristojnega strokovnega sveta.«.

2. člen

V 4. členu se v drugem odstavku črta besedilo »če se uporablja načelo vzajemnosti, ali«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za tuje državljane držav, ki niso članice Evropske unije in s katerimi ima Republika Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izobraževanju po načelu vzajemnosti, se za redni študij lahko razpišejo dodatna vpisna mesta.«.

3. člen

Besedilo 5. člena se spremeni tako, da se glasi:

»5. člen
(študenti in kandidati s posebnimi potrebami)

(1) Študentom s posebnimi potrebami se zagotavlja potrebna dodatna oprema in strokovna pomoč v skladu z normativi za financiranje višjih strokovnih šol, lahko pa se jim prilagodi organizacija študija in ocenjevanje po pravilih, ki jih sprejme predavateljski zbor šole.

(2) Kandidate s posebnimi potrebami, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje za vpis, se uvrsti na seznam naknadno sprejetih kandidatov.«.

4. člen

V 16. členu se v prvem odstavku napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Šole se lahko združujejo v Skupnost višjih strokovnih šol Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: skupnost šol) zaradi medsebojnega sodelovanja ter sodelovanja s pristojnimi strokovnimi sveti in strokovnimi javnimi zavodi, ustanovljenimi na podlagi zakona, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, ministrstvi, NAKVIS, visokošolskimi zavodi in delodajalskimi ter mednarodnimi združenji pri:«.

Za tretjo alinejo se doda nova četrta alineja, ki se glasi:

»- razvoju in izvajanju vseživljenjske karierne orientacije,«.

Dosedanje četrta do dvanajsta alineja postanejo peta do trinajsta alineja.

5. člen

V 20. členu se v četrtem odstavku devetnajsta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- znanja, ki jih morajo imeti strokovni delavci.«.

6. člen

V 21. členu se v drugem odstavku trinajsta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- znanja, ki jih morajo imeti strokovni delavci.«.

7. člen

V 26. členu se v šestem odstavku v prvem stavku črta besedilo »ali inšpekcijskih organov«.

8. člen

V 28. členu se v prvem odstavku v napovednem stavku črta besedilo »inšpekcijski organ oziroma«.

9. člen

V 29. členu se za tretjim odstavkom dodajo novi četrti, peti, šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

»(4) Če se v višješolski študij vpisuje tuji državljan, razen tisti, ki je v Republiki Sloveniji dokončal srednješolsko izobraževanje in opravil maturo, mora opraviti neposredni intervju z namenom preverjanja izpolnjevanja vpisnih pogojev, določenih s tem zakonom, študijskim programom in razpisom za vpis ter znanja, sposobnosti in druge okoliščine, pomembne za vključitev kandidata v študij glede na vsebino in zahtevnost študijskega programa. Z neposrednim intervjujem se preveri tudi, ali je kandidatovo znanje jezika na zadostni ravni, ki mu bo omogočalo izpolnjevanje študijskih obveznosti.

(5) Neposredni intervju iz prejšnjega odstavka se izpelje med izbirnim postopkom, v jeziku, v katerem se izvaja študijski program. Obliko in način neposrednega intervjuja določi skupnost šol.

(6) Če se na podlagi neposrednega intervjuja ugotovi, da kandidat ne izpolnjuje pogojev iz četrtega odstavka, se njegova prijava za vpis zavrne. Odločitev o zavrnitvi vpisa je dokončna.

(7) Zapisnik o neposrednem intervjuju hrani šola, ki ga je izvedla.«.

10. člen

V 33. členu se v prvem odstavku črta pika in doda besedilo, ki se glasi:

», lahko pa tudi korepetitor ali korepetitorka (v nadaljnjem besedilu: korepetitor).«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Korepetitor mora imeti ustrezno izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visokošolsko izobraževanje, ustreza izobrazbi druge stopnje in pedagoško-andragoško izobrazbo.«.

Dosedanja sedmi in osmi odstavek postaneta osmi in deveti odstavek.

11. člen

V 34. členu se v petem odstavku v drugem stavku črta besedilo »višje strokovne«.

V tretjem stavku se za besedo »Ravnatelj« doda besedilo »ali direktor šole«.

12. člen

V 43. členu se v drugem odstavku črta beseda »lahko«.

13. člen

Naslov IX. poglavja se spremeni tako, da se glasi: »IX. PRILAGAJANJE ŠTUDIJA«.

14. člen

V 55. členu se za drugim odstavkom dodajo novi tretji, četrti, peti in šesti odstavek, ki se glasijo:

»(3) Študentom s posebnim statusom, ki so športniki, umetniki ali študenti, ki so starši, se lahko v skladu z navodili iz prejšnjega odstavka prilagodita organizacija študija in ocenjevanje po pravilih, ki jih sprejme predavateljski zbor šole.

(4) Študent pridobi posebni status na podlagi vloge, ki jo vloži pri šoli, na kateri je vpisan. Vlogi mora priložiti dokazila o okoliščinah, na katere opira svojo zahtevo.

(5) O vlogi iz prejšnjega odstavka odloča študijska komisija.

(6) O pritožbah zoper odločitve iz prejšnjega odstavka, ne glede na 8. člen tega zakona, odloča posebna pritožbena komisija, ki jo imenuje šola.«.

15. člen

V 62. členu se črta drugi odstavek.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

16. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV:

K 1. členu

Namen določbe je vzpostaviti pravno podlago za pripravo in sprejem nacionalne strategije razvoja višjega strokovnega izobraževanja kot temeljnega razvojnega dokumenta na tem področju. Strategija določa razvojne usmeritve in cilje, ukrepe in okvirni obseg javnih sredstev. Z načrtnim in usklajenim razvojem se zagotavljata večja odzivnost sistema na spremembe v okolju ter učinkovitejše doseganje nacionalnih razvojnih ciljev na področju izobraževanja, znanja in razvoja kadrov.

K 2. členu

Spremenjen drugi odstavek ureja pogoje za vključevanje državljanov tretjih držav v višje strokovno izobraževanje pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane Republike Slovenije. Enaka obravnava se zagotavlja tujim državljanom, ki so v Republiki Sloveniji zaključili srednješolsko izobraževanje in opravili maturo, s čimer izkazujejo povezanost s slovenskim izobraževalnim sistemom. Prav tako se enaka obravnava zagotavlja tujim državljanom s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki so skupaj s svojo družino vključeni v slovensko družbeno in davčno okolje. Namen določbe je spodbujati dostopnost izobraževanja, podpirati vključevanje oseb, ki živijo v Sloveniji, ter zagotoviti jasno in pregledno ureditev pogojev za njihov vpis v višje strokovno izobraževanje.

Dodana določba novega tretjega odstavka omogoča razpis dodatnih vpisnih mest za državljane tretjih držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene mednarodne pogodbe na področju izobraževanja, ki temeljijo na načelu vzajemnosti. Dodatna vpisna mesta predstavljajo posebno kvoto vpisnih mest, ki se razpiše poleg osnovnega števila vpisnih mest. S tem se ustvarja pravna podlaga za izvajanje mednarodnih obveznosti Republike Slovenije ter krepitev sodelovanja na področju izobraževanja z državami partnericami tako, da se izobraževanje, v državah podpisnicah mednarodne pogodbe, izvaja pod enakimi pogoji. Dodatna vpisna mesta omogočajo vključevanje tujih študentov, ne da bi se pri tem zmanjševale možnosti vpisa za kandidate, ki se prijavljajo na osnovno število razpisanih mest.

Namen določbe je spodbujati internacionalizacijo višjega strokovnega izobraževanja, izmenjavo znanja in krepitev mednarodne prepoznavnosti slovenskega izobraževalnega prostora.

K 3. členu

Člen ureja pravice študentov s posebnimi potrebami in možnosti za zagotavljanje pogojev za enakopravno vključevanje v študijski proces. Zato se jim v skladu z normativi financiranja višjih strokovnih šol zagotavljata potrebna dodatna oprema in strokovna pomoč. Določba hkrati omogoča prilagoditve organizacije študija in načinov ocenjevanja, kadar so te potrebne za uspešno izobraževanje posameznega študenta. O načinu izvajanja prilagoditev odloči višja strokovna šola v svojih notranjih aktih. Zaradi zagotavljanja enakih možnosti dostopa do izobraževanja se kandidati s posebnimi potrebami, ki izpolnjujejo predpisane splošne in posebne pogoje za vpis, uvrstijo na seznam naknadno sprejetih kandidatov.

K 4. členu

Namen združevanja je krepitev medsebojnega sodelovanja med šolami ter zagotavljanje usklajenega sodelovanja z institucijami, ki so vključene v razvoj, delovanje, kakovost in mednarodno povezovanje sistema višjega strokovnega izobraževanja. Poseben pomen določbe je v povezovanju sistema višjega strokovnega izobraževanja z okoljem dela in gospodarstvom ter v spodbujanju mednarodnega sodelovanja. Skupnost šol tako predstavlja skupni forum za izmenjavo dobrih praks, usklajevanje razvojnih pobud, oblikovanje strokovnih stališč ter sodelovanje pri pripravi predlogov in rešitev za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti višjega strokovnega izobraževanja.

Dopolnitev določbe z dodatno alinejo, ki ureja naloge in pristojnosti Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije, z novo nalogo na področju razvoja in izvajanja vseživljenjske karierne orientacije, krepi sistemsko podporo študentom v višjem strokovnem izobraževanju ter prispeva k enotnejšemu in kakovostnejšemu izvajanju dejavnosti na ravni celotnega sistema.

Skupnost višjih strokovnih šol Slovenije kot osrednja povezovalna institucija na področju višjega strokovnega izobraževanja razpolaga s strokovnimi, organizacijskimi in razvojno-usmerjenimi zmogljivostmi, ki omogočajo usklajen razvoj dejavnosti v vseh višjih strokovnih šolah. Nova naloga vključuje zlasti pripravo strokovnih podlag, razvoj metod in pristopov karierne orientacije, koordinacijo aktivnosti med šolami, izmenjavo dobrih praks ter strokovno podporo izvajalcem dejavnosti.

Namen določbe je zagotoviti boljšo dostopnost in kakovost svetovalne podpore študentom, prispevati k uspešnejšemu vključevanju in napredovanju študentov v izobraževalnem procesu in na trg delovne sile ter okrepiti preventivno in razvojno vlogo svetovalne dejavnosti. S tem se ustvarjajo pogoji za bolj usklajen razvoj področja ter za učinkovitejše uresničevanje ciljev višjega strokovnega izobraževanja.

K 5. členu

Redakcijski popravek člena

K 6. členu

Redakcijski popravek člena.

K 7. členu

Predlagana sprememba odpravlja pristojnosti šolske inšpekcije na področju nadzora izvajanja višjega strokovnega izobraževanja, saj se nadzorne pristojnosti šolske inšpekcije in Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) prekrivajo.

K 8. členu

Predlagana sprememba odpravlja pristojnosti šolske inšpekcije na področju nadzora izvajanja višjega strokovnega izobraževanja, saj se nadzorne pristojnosti šolske inšpekcije in Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) prekrivajo.

K 9. členu

Predlagani člen uvaja obveznost izvedbe neposrednega intervjuja med izbirnim postopkom za vpis s kandidati za vpis, ki so tuji državljani, razen s tistimi, ki so v Republiki Sloveniji zaključili srednješolsko izobraževanje in opravili maturo. Namen neposrednega intervjuja je preveriti dejansko izpolnjevanje vpisnih pogojev, določenih z zakonom, študijskim programom in razpisom za vpis, ter ugotoviti obstoj znanj, sposobnosti in drugih okoliščin, ki so pomembne za uspešno vključitev kandidata v študijski proces. Z neposrednim intervjujem se šoli omogoči preverjanje verodostojnosti predloženih dokazil in ugotavljanje, ali kandidat razpolaga z ustreznim predznanjem ter je sposoben spremljati in uspešno opravljati študij glede na vsebino in zahtevnost izbranega študijskega programa. Poseben poudarek je namenjen preverjanju razumevanja študijskega programa, motivacije za študij ter jezikovnih in drugih kompetenc, ki so nujne za uspešno vključitev v izobraževanje.

Ker se s študijskim programom pridobivajo kompetence v jeziku, v katerem se program izvaja, člen določa, da se intervju opravi v jeziku izvajanja študijskega programa, kot je določen v razpisu za vpis. Na ta način se preveri tudi kandidatova zmožnost spremljanja in aktivnega sodelovanja v študijskem procesu.

Če šola na podlagi opravljenega intervjuja ugotovi, da kandidat ne izpolnjuje predpisanih pogojev za vpis oziroma ne izkazuje znanj, sposobnosti ali drugih okoliščin, potrebnih za uspešno vključitev v študij, kandidata ne vpiše. Zaradi narave postopka, ki predstavlja del ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za vključitev v izobraževanje in temelji na strokovni presoji šole, je odločitev o zavrnitvi vpisa dokončna. Predlagana ureditev izključuje možnost pravnega sredstva, saj zaradi narave zadeve, zagotavljanja učinkovitosti in ekonomičnosti postopka ter potrebe po hitrem in enotnem odločanju ni potrebe po dodatnem upravnem odločanju na drugi stopnji. Pravica stranke do učinkovitega pravnega varstva je še vedno zagotovljena z možnostjo sodnega varstva v upravnem sporu. S tem je zagotovljeno neodvisno in nepristransko preverjanje zakonitosti odločitve, hkrati pa se preprečuje podaljševanje postopkov in zmanjšujejo administrativne obremenitve.

Zadnji odstavek zaradi zagotavljanja sledljivosti postopka in možnosti naknadnega preverjanja pravilnosti odločanja določa obveznost priprave in hrambe zapisnika o opravljenem neposrednem intervjuju v evidenci z osebnimi podatki študenta oziroma kandidata. Hranjenje zapisnika prispeva k transparentnosti postopka in predstavlja podlago za dokazovanje, da je bil postopek preverjanja izveden v skladu z zakonom.

K 10. členu

V prvem odstavku se med strokovne delavce višje šole dodaja nova kategorija zaposlenih, korepetitor. To pomeni, da bodo to delovno mesto višje šole lahko sistemizirale in za te zaposlene osebe prejele sredstva od države.

V višješolskem študijskem programu višjega strokovnega izobraževanja balet je korepetitor nujni strokovni delavec, saj niti fizično niti vsebinsko ni mogoče, da bi predavatelj izvajal tudi korepeticije, so pa vsebinsko nujne pri vrsti predmetov. Doslej korepetitorja v programu ni bilo moč opredeliti, saj v skladu z zakonom takega strokovnega delavca ni bilo, se to delovno mesto zakonsko ustrezno uredi. Delovno mesto je urejeno tudi v kolektivni pogodbi in v zakonodaji, ki ureja sistem plač v javnem sektorju.

K 11. členu

Redakcijski popravek člena.

K 12. členu

Predlagana določba opredeljuje izključitev iz šole kot najstrožji disciplinski ukrep v primerih, ko študent brez opravičljivega razloga ne izpolnjuje obveznih sestavin študijskega programa oziroma stori druge hujše kršitve pravil šole. Namen določbe je zagotavljanje kakovostnega izvajanja študijskega procesa, spoštovanja študijskih obveznosti ter vzdrževanja reda in akademske integritete v višji strokovni šoli. Dosedanja zakonska določba je omogočala, da je šola v navedenih primerih

lahko odločala, ali bo določila ukrep izključitve. Po predlagani spremembi pa bo šola v navedenih primerih morala določiti ukrep izključitve iz šole.

K 13. členu

Redakcijski popravek.

K 14. členu

Člen ureja položaj študentov s posebnim statusom, in sicer športnikov, umetnikov ter študentov staršev. Zaradi njihovih posebnih okoliščin jim lahko šola omogoči ustrezne prilagoditve organizacije študija in ocenjevanja, s čimer se spodbuja usklajevanje študijskih obveznosti z njihovimi drugimi pomembnimi aktivnostmi oziroma odgovornostmi.

Študent pridobi poseben status na podlagi vloge, ki jo vloži pri višji strokovni šoli. Vlogo lahko vloži ob vpisu ali kadar koli med študijskim letom, če okoliščine, ki utemeljujejo status, nastanejo oziroma se spremenijo po začetku študija.

Člen določa pristojnost študijske komisije za odločanje o pridobitvi in prenehanju posebnega statusa, s čimer se zagotavlja strokovna in enotna presoja posameznih primerov.

Zagotavlja se tudi pravno varstvo študentov z možnostjo pritožbe zoper odločitve študijske komisije. O pritožbi odloča posebna pritožbena komisija, ki jo imenuje šola, kar prispeva k nepristranskemu in dvostopenjskemu odločanju. Posebna pritožbena komisija izjemoma odloča o statusnih zadevah študenta, glede na to, da je po 8. členu zakona o teh zadevah pristojen odločati svet šole.

K 15. členu

Predlagana sprememba odpravlja pristojnosti šolske inšpekcije na področju nadzora izvajanja višjega strokovnega izobraževanja, saj se nadzorne pristojnosti šolske inšpekcije in Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) prekrivajo.

K 16. členu

Člen določa začetek uveljavitve zakona. Rok je krajši od 15 dni, ker se zakon sprejema po nujnem postopku.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO:

4. člen

(izobraževanje pod enakimi pogoji)

(1) Slovenci, ki živijo zunaj meja Republike Slovenije, Slovenci brez slovenskega državljanstva, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja odnose Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, in državljani držav članic Evropske unije se lahko v šolah v Republiki Sloveniji izobražujejo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

(2) Tuji državljani držav, ki niso članice Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: tuji državljani), se lahko izobražujejo v šolah pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije, če se uporablja načelo vzajemnosti, ali če so v Republiki Sloveniji dokončali srednješolsko izobraževanje in opravili maturo, tako kot določa 29. člen tega zakona, ali če imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in so sami ali vsaj eden od njihovih staršev ali skrbnik do začetka izbirnega postopka rezidenti Republike Slovenije za davčne namene v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino.

(3) Podrobnejše pogoje v zvezi s številom prostih vpisnih mest, plačilom šolnine ter drugimi pravicami in dolžnostmi študentov v skladu s tem zakonom za izobraževanje tujih državljanov iz prejšnjega odstavka tega člena določi minister.

5. člen

(izobraževanje študentov s posebnimi potrebami)

Študentom s posebnimi potrebami se zagotavlja potrebna dodatna oprema in strokovna pomoč v skladu z normativi za financiranje višjih strokovnih šol, lahko pa se jim prilagodi organizacija študija in ocenjevanje po pravilih, ki jih sprejme predavateljski zbor šole.

16. člen

(skupnost višjih strokovnih šol)

(1) Šole se lahko združujejo v Skupnost višjih strokovnih šol Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: skupnost šol) zaradi medsebojnega sodelovanja ter sodelovanja s pristojnimi strokovnimi sveti, komisijo za akreditacijo višješolskih študijskih programov in višjih strokovnih šol, ministrstvi, NAKVIS, visokošolskimi zavodi in mednarodnimi združenji pri:

- opravljanju razvojnih nalog v višješolskem izobraževanju,

- uvajanju in spremljanju kakovosti dela,

- razvoju in uvajanju novih oblik in metod dela s študenti,

- uvajanju interdisciplinarnega študija,

- promociji višješolskih programov,

- spremljanju mednarodnih razvojnih usmeritev na področju višješolskega strokovnega izobraževanja ter sodelovanju s šolami in ustanovami doma in v tujini,

- načrtovanju in izvajanju strokovnega izpopolnjevanja,

- podeljevanju nagrad in priznanj za študente in predavatelje šol,

- pripravi programov za zaposlovanje diplomantov in spremljanju zaposlovanja,

- pripravi in uvajanju skupnih meril za ugotavljanje, potrjevanje in preverjanje z delom pridobljenega znanja študentov,

- oblikovanju meril za vidne dosežke na strokovnem področju za pridobitev naziva predavatelj višje strokovne šole,

- sodelovanju z delodajalci zaradi praktičnega izobraževanja in posodobitve programov glede na potrebe gospodarstva,

- zastopanju višjih strokovnih šol v domačem in mednarodnem prostoru,

- načrtovanju in izvedbi strokovnih usposabljanj za zaposlene na višjih strokovnih šolah in

- opravljanju drugih nalog v skladu s tem zakonom in letnim delovnim načrtom skupnosti šol.

(2) Skupnost šol se lahko ustanovi, če je v njej združenih najmanj 70 odstotkov vseh šol. K aktu o ustanovitvi si mora pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije. K spremembam in dopolnitvam akta o ustanovitvi soglasje Vlade Republike Slovenije ni potrebno, če se spremembe in dopolnitve ne nanašajo na izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka.

(3) Skupnost šol se sofinancira iz sredstev proračuna Republike Slovenije na podlagi letnega delovnega in finančnega načrta, h kateremu da soglasje minister, ki istočasno določi letno višino sofinanciranja.

20. člen

(višješolski študijski programi)

(1) Višješolski študijski programi se oblikujejo po evropskih načelih o kratkih programih v visokošolskem izobraževanju in v skladu z izhodišči, ki jih v soglasju z ministrom sprejme Strokovni svet Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: strokovni svet). Podlaga za pripravo višješolskega študijskega programa so en ali več poklicnih standardov, ki jih sprejme minister, pristojen za delo, na predlog strokovnega sveta.

(2) Izhodišča iz prejšnjega odstavka opredeljujejo načela izbirnosti, modularnosti, programske odprtosti in merila kreditnega vrednotenja, ki so podlaga za izvedbeni študijski program, ki ga določi višja strokovna šola za izvajanje višješolskega študijskega programa. Sestavni del izhodišč so tudi navodila o izvajanju študija na daljavo, s katerimi se določijo pogoji, ki jih mora šola zagotavljati za izvajanje študija na daljavo.

(3) Predavateljski zbor šole na podlagi višješolskega študijskega programa določi kataloge znanja za odprti kurikul in izvedbeni študijski program. Z izvedbenim študijskim programom se predmetnik študijskega programa dopolni z izbirnimi moduli in moduli odprtega kurikula ter se določijo načini ocenjevanja znanja.

(4) Obvezne sestavine višješolskega študijskega programa so:

- ime programa,

- naziv strokovne izobrazbe, ki se pridobi po končanem študiju, in njegova okrajšava,

- razvrstitev po KLASIUS-SRV in KLASIUS-P,

- razvrstitev v slovensko ogrodje kvalifikacij (v nadaljnjem besedilu: SOK), evropsko ogrodje kvalifikacij (v nadaljnjem besedilu: EOK) in evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij (v nadaljnjem besedilu: EOVK),

- poklicni standardi, na podlagi katerih je pripravljen,

- cilji in kompetence,

- trajanje študija,

- pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa,

- obvezni načini ocenjevanja znanja,

- način in oblike izvajanja študija,

- pogoji za napredovanje po programu in za končanje študija,

- pogoji za prehajanje med programi,

- sestavine programa, pri katerih mora biti študent navzoč (vaje, seminarji),

- pogoji za končanje posameznih delov programa, če jih ta vsebuje,

- podatki o mednarodni primerljivosti programa,

- podatki o povezanosti s programi drugih šol v skupnem evropskem visokošolskem prostoru,

- predmetnik z ovrednotenjem študijskih obveznosti po Evropskem sistemu prenašanja in zbiranja kreditnih točk (v nadaljnjem besedilu: ECTS),

- katalogi znanja in

- znanje, ki ga morajo imeti izvajalci posameznih predmetov.

(5) Študijski program se lahko oblikuje za več poklicnih standardov. V tem primeru se oblikujejo moduli, ki omogočajo pridobitev poklicne kvalifikacije v skladu s predpisi, ki urejajo nacionalne poklicne kvalifikacije.

21. člen

(študijski programi za izpopolnjevanje in druge oblike učenja)

(1) Študijski programi za izpopolnjevanje so namenjeni izpopolnjevanju, dopolnjevanju, posodabljanju in poglabljanju znanja na isti ravni zahtevnosti.

(2) Obvezne sestavine študijskih programov za izpopolnjevanje so:

- ime programa,

- naziv kvalifikacije,

- razvrstitev po KLASIUS-SRV in KLASIUS-P,

- razvrstitev po SOK in EOK,

- cilji in kompetence,

- trajanje programa,

- pogoji za vpis,

- načini in oblike izvajanja programa,

- obvezni načini ocenjevanja znanja,

- pogoji za dokončanje študija,

- predmetnik z ovrednotenjem študijskih obveznosti po ECTS,

- katalogi znanja in

- znanje, ki ga morajo imeti izvajalci posameznih predmetov.

(3) Šole lahko poleg študijskih programov za izpopolnjevanje organizirajo tudi različne oblike neformalnega učenja, na primer tečaje, poletne šole, programe usposabljanja, izpopolnjevanja in podobno, če to ne ovira izvajanja višješolskih študijskih programov.

26. člen

(pogoji za opravljanje višješolske dejavnosti)

(1) Šole, ki izobražujejo po javno veljavnih študijskih programih, morajo imeti izvedbene študijske programe, zagotovljene strokovne delavce, ki izpolnjujejo z zakonom predpisane pogoje, ter prostore in opremo, ki jih določi minister po predhodnem mnenju pristojne zbornice ali združenja delodajalcev.

(2) Šola mora imeti zaposlenega direktorja oziroma ravnatelja in organizatorja praktičnega izobraževanja ter referenta za študijske in študentske zadeve, z drugimi strokovnimi delavci pa sklenjeno pogodbo o zaposlitvi oziroma pogodbo o delu. Pogodba o delu se lahko sklene, če je

potrebno zagotoviti nemoteno izvajanje višješolskega študijskega programa in le z osebo, ki ima za opravljanje nalog, ki so predmet pogodbe, ustrezno strokovno izobrazbo.

(3) Šola mora poleg predavalnic, drugih učilnic in laboratorijev imeti ustrezno knjižnico, referat za študente in prostore za strokovne delavce. Vsi prostori morajo biti na lokaciji, ki omogoča nemoteno izvajanje študijskega programa.

(4) Šola mora imeti sklenjene pogodbe z delodajalci, ki zagotavljajo praktično izobraževanje rednih študentov. Pri delodajalcih mora imeti zagotovljena tudi študijska mesta za praktično izobraževanje najmanj za polovico predvidenega števila izrednih študentov.

(5) Šola mora imeti vzpostavljen ustrezen notranji sistem kakovosti, ki ga v postopkih zunanjih evalvacij spremlja in presoja NAKVIS.

(6) Ministrstvo vsakih sedem let po uradni dolžnosti, na predlog NAKVIS ali inšpekcijskih organov pa tudi prej, preverja izpolnjevanje pogojev za vpis v razvid. Šteje se, da se sedemletno obdobje izteče z začetkom novega študijskega leta, v katerem poteče sedem let od vpisa v razvid.

28. člen

(prepoved izvajanja izobraževalne dejavnosti)

Z odločbo ministra se šoli prepove izvajati javnoveljavni študijski program, če inšpekcijski organ oziroma NAKVIS ugotovi, da:

- krši predpisane razpisno-vpisne postopke,

- ne izvaja študijskih programov v skladu z zakonom in drugimi predpisi,

- ne opravlja višješolske dejavnosti v ustreznih prostorih in z delavci, ki izpolnjujejo predpisane pogoje,

- ne izpolnjuje standardov kakovosti, opredeljenih v predpisih NAKVIS.

29. člen

(vpisni pogoji)

(1) V višješolski študij se lahko vpiše, kdor je opravil splošno oziroma poklicno maturo.

(2) V višješolski študij se lahko vpiše tudi, kdor ima opravljen mojstrski, delovodski ali poslovodski izpit, tri leta delovnih izkušenj in opravi preizkus znanja iz splošnoizobraževalnih predmetov v obsegu, ki je določen za poklicno maturo v srednjem strokovnem izobraževanju.

(3) S posameznim višješolskim študijskim programom se lahko kot pogoj za vpis določijo tudi posebne nadarjenosti, spretnosti in psihofizične sposobnosti, pomembne za uspešno opravljanje določenega poklica.

33. člen

(strokovni delavci)

(1) Strokovni delavci v višji strokovni šoli so predavatelj ali predavateljica (v nadaljnjem besedilu: predavatelj), inštruktor ali inštruktorica (v nadaljnjem besedilu: inštruktor), laborant ali laborantka (v nadaljnjem besedilu: laborant) in knjižničar ali knjižničarka (v nadaljnjem besedilu: knjižničar).

(2) Predavatelj mora imeti:

- ustrezno izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe najmanj druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visokošolsko izobraževanje, ustreza izobrazbi najmanj druge stopnje,

- pedagoško-andragoško izobrazbo,

- tri leta ustreznih delovnih izkušenj,

- vidne dosežke na svojem strokovnem področju.

(3) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena je predavatelj lahko tudi, kdor nima pedagoško-andragoške izobrazbe, ima pa naziv visokošolskega učitelja in izpolnjuje druge predpisane pogoje. Za predavatelja je lahko imenovan tudi, kdor nima pedagoško-andragoške izobrazbe in ni zaposlen v vzgoji in izobraževanju, ima pa dokazila o vidnih dosežkih v pedagoški praksi. O ustreznosti dokazil o vidnih dosežkih odloči komisija za akreditacijo v skladu z merili iz petega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena je lahko izjemoma, če na strokovnem področju ni mogoče pridobiti ustrezne izobrazbe v skladu s tem zakonom, predavatelj tudi, kdor nima ustrezne izobrazbe, ima pa vidne dosežke na svojem strokovnem področju.

(5) Predavatelj se imenuje v naziv na podlagi pogojev, določenih s tem zakonom, in meril za vidne dosežke na strokovnem področju in v pedagoški praksi. Merila za pridobitev naziva predavatelj višje šole sprejme minister na predlog strokovnega sveta.

(6) Inštruktor mora imeti ustrezno izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe najmanj prve stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visokošolsko izobraževanje, ustreza izobrazbi najmanj prve stopnje, in pedagoško-andragoško izobrazbo.

(7) Laborant mora imeti najmanj višjo strokovno izobrazbo in pedagoško-andragoško izobrazbo.

(8) Knjižničar mora imeti ustrezno izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visokošolsko izobraževanje, ustreza izobrazbi druge stopnje, in pedagoško-andragoško izobrazbo. Knjižničar je lahko tudi, kdor ima izobrazbo za predavatelja, pedagoško-andragoško izobrazbo in je končal študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva.

34. člen

(imenovanje v naziv predavatelja)

(1) Naziv predavatelj podeli komisija za akreditacijo na predlog ravnatelja ali direktorja višje strokovne šole kandidatu za prvo imenovanje v naziv predavatelj. V postopku imenovanja komisija za akreditacijo ugotavlja izpolnjevanje predpisanih pogojev kandidata in o tem izda sklep. Zoper sklep komisije za akreditacijo o imenovanju v naziv predavatelj ni pritožbe, mogoč pa je upravni spor.

(2) Predavatelji so imenovani za dobo petih let in so lahko ponovno imenovani.

(3) Z merili za prvo imenovanje v naziv predavatelja se določijo pedagoški in strokovni dosežki, ki jih kandidat dokaže:

- z ustreznimi delovnimi izkušnjami pri izobraževalnem delu, pri pripravi študijskih programov, pisanju učbenikov, recenziranju učbenikov, z mentorskim delom za dijake, vajence ali študente, z

organiziranjem izobraževalne dejavnosti za podjetja, s strokovnim ali raziskovalnim delom na področju vzgoje in izobraževanja,

- z delovnimi izkušnjami na ustreznem strokovnem področju, podiplomskim izobraževanjem, objavljenimi strokovnimi članki, patenti ali pri vodenju oziroma sodelovanju v zahtevnih projektih ali z ustreznimi kvalifikacijami, ki jih dokazuje z javno veljavnimi listinami.

(4) Strokovni svet lahko določi največje število različnih predmetov, za katere je lahko imenovan predavatelj višje strokovne šole.

(5) Pri vnovičnem imenovanju predavatelja mora kandidat dokazati tudi pedagoške dosežke, povezane z delom na višji strokovni šoli ali visokošolskem zavodu. O vnovični podelitvi naziva predavatelj na predlog ravnatelja ali direktorja višje strokovne šole s sklepom odloči predavateljski zbor. Ravnatelj mora v postopku vnovičnega imenovanja v naziv predavatelj pridobiti mnenje študentov za obdobje predavanj. Zoper sklep predavateljskega zbora ni pritožbe, mogoč pa je upravni spor.

(6) V postopku vnovičnega imenovanja predavatelja šole si mora predavateljski zbor pridobiti mnenje študentov. Način oblikovanja mnenja določi predavateljski zbor.

(7) Strokovni svet objavi merila za vidne dosežke na strokovnem področju za pridobitev naziva predavatelj višje šole v Uradnem listu Republike Slovenije.

(8) Postopek za pridobitev naziva predavatelj določi minister.

43. člen

(odgovornosti študentov)

(1) Podrobnejše določbe o odgovornosti študentov, postopkih in načinu izrekanja ukrepov ter pravicah in dolžnostih študentov v disciplinskem postopku določi direktor oziroma ravnatelj. Pred tem si mora pridobiti mnenje študentov.

(2) Zaradi neizpolnjevanja predpisanih obveznih sestavin študijskega programa brez opravičljivega razloga in drugih hujših kršitev pravil šole se lahko določi ukrep izključitve iz šole.

55. člen

(prilagoditve)

(1) Šola izrednim študentom prilagodi organizacijo in obseg izobraževanja. Obseg izobraževanja prilagaja tako, da omogoči študentu doseganje kreditov, opredeljenih s študijskim programom.

(2) Navodila za prilagajanje izobraževanja za izredne študente sprejme strokovni svet na predlog Komisije za akreditacijo višješolskih študijskih programov.

62. člen

(nadzor)

(1) Ministrstvo izvaja nadzor nad poslovanjem šol z nadzorom nad porabo sredstev, prejetih v skladu s tem zakonom, z usklajevanjem programov dela in finančnih načrtov, s pregledom letnih programov dela in letnih poročil ter s pregledom izvajanja nalog, določenih v pogodbah ali sklepih o financiranju.

(2) Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo izvaja nadzor nad izvrševanjem predpisov s področja višjega strokovnega izobraževanja.

(3) Nadzor nad izvajanjem pravic študentov, ki se praktično izobražujejo pri delodajalcu, izvaja inšpekcija, pristojna za delo.

(4) Zunanjo evalvacijo po standardih kakovosti šol izvaja NAKVIS.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagani zakon se sprejema po nujnem postopku, ker je njegov čimprejšnji sprejem potreben za zagotovitev nemotenega izvajanja vpisnih postopkov, odločanja o pravicah in obveznostih študentov ter organizacije izvajanja študijske dejavnosti v višjem strokovnem izobraževanju, in sicer najkasneje **do 15. januarja 2027**. Zamuda pri uveljavitvi predlaganih rešitev bi lahko povzročila pravno negotovost za kandidate za vpis, študente in višje strokovne šole ter otežila izvajanje zakonsko določenih nalog pristojnih organov. Hkrati je nujno zagotoviti pravočasno prilagoditev postopkov in evidenc novim zakonskim rešitvam pred začetkom naslednjih vpisnih in študijskih postopkov.
Nujnost sprejema zakona izhaja tudi iz potrebe po njegovi uporabi že v prihajajočem vpisnem postopku za študijsko leto 2027/2028, saj bi kasnejša uveljavitev povzročila neenako obravnavo kandidatov in otežila izvajanje vpisa ter drugih postopkov na višjih strokovnih šolah.